

SPECIALLÄRAREXAMEN POSTGRADUATE DIPLOMA IN SPECIAL NEEDS TRAINING

Fastställande

Denna bilaga till den lokala examensordningen är fastställd av Fakultetsnämnden 2011-05-26 (MDH 2.1.4-385/11) och uppdateras fortlöpande, efter nya rektors- eller nämndbeslut, med aktuella examensbenämningar och examenskrav. Senast reviderad 2019-05-24 såvitt avser ändrade formuleringar i den nationella examensbeskrivningen (SFS 2017:1111).

Examensbenämningar

Speciallärarexamen

Postgraduate Diploma in Special Needs Training

Speciallärarexamen utfärdas vid Mälardalens universitet med följande specialiseringar:

- Språk-, skriv- och läsutveckling
Learning Language, Writing and Reading
- Matematikutveckling
Learning Mathematics
- Utvecklingsstörning¹
Learning Disabilities

Utbildningsnivå

Speciallärarexamen avläggs på avancerad nivå.

Nationella bestämmelser, Högskoleförordningen bilaga 2

Omfattning

Speciallärarexamen med angivna specialiseringar uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 90 högskolepoäng. Det ställs också krav på avlagd grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen, förskollärarexamen eller motsvarande äldre examen. Speciallärarexamen ges med specialiseringar mot

- språk-, skriv- och läsutveckling,
- matematikutveckling,
- dövhet eller hörselskada,
- synskada,
- grav språkstörning, och
- utvecklingsstörning.

För specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling krävs att den tidigare avlagda examen omfattar ämnesstudier i svenska eller inom kunskapsområdet språk-, skriv- och läsutveckling. Om examen inte omfattar nämnda ämnesstudier, krävs i stället att studenten har kompletterat sin utbildning med motsvarande kunskaper.

För specialisering mot matematikutveckling krävs att den tidigare avlagda examen omfattar ämnesstudier i matematik eller inom kunskapsområdet matematikutveckling. Om examen inte omfattar nämnda ämnesstudier, krävs i stället att studenten har kompletterat sin utbildning med motsvarande kunskaper.

Mål²

För speciallärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som speciallärare för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Kunskap och förståelse

För speciallärarexamen ska studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om relationen mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa kunskap om barn och elever i behov av särskilt stöd i ett historiskt perspektiv,
- visa kunskap om funktionsnedsättningar, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter,
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers språk- och begreppsutveckling och stimulans av denna,
- visa fördjupade kunskaper om bedömningsfrågor och betygssättning, och
- visa fördjupad kunskap om barns och elevers utveckling och lärande och visa kunskap om utveckling och lärande hos barn och elever med funktionsnedsättningar, inbegripet neuropsykiatriska svårigheter, samt, beroende på vilken specialisering som valts, fördjupad kunskap om
  1. barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling,
  2. barns och elevers matematikutveckling,
  3. barn och elever med dövhet eller hörselskada och deras allsidiga kunskapsutveckling i relation till undervisningsämnen eller ämnesområden,
  4. barn och elever med synskada och deras allsidiga kunskapsutveckling i relation till undervisningsämnen eller ämnesområden,
  5. barn och elever med grav språkstörning och deras allsidiga kunskapsutveckling i relation till undervisningsämnen eller ämnesområden, eller
  6. barn och elever med utvecklingsstörning och deras allsidiga kunskapsutveckling i relation till undervisningsämnen eller ämnesområden.

Färdighet och förmåga

För speciallärarexamen ska studenten

- visa förmåga att kritiskt och självständigt ta initiativ till, analysera och medverka i förebyggande arbete och bidra till att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att delta i arbetet med att utforma och genomföra åtgärdsprogram för enskilda elever i samverkan med berörda aktörer samt förmåga att stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer,
- visa förmåga att kritiskt granska olika vetenskapliga perspektiv på neuropsykiatriska svårigheter samt tillämpa kunskaper om neuropsykiatriska svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att, beroende på vilken specialisering som valts, vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i frågor som rör
  1. barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling,
  2. barns och elevers matematikutveckling,
  3. lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med dövhet eller hörselskada,
  4. lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med synskada,
  5. lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med grav språkstörning, eller
  6. lärande och kunskapsutveckling hos barn och elever med utvecklingsstörning,
- visa förmåga att självständigt genomföra uppföljning och utvärdering samt leda utveckling av det pedagogiska arbetet med målet att kunna möta behoven hos alla barn och elever,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt genomföra pedagogiska utredningar och analysera svårigheter för individen i de lärmiljöer där barnet eller eleven får sin undervisning och vistas under förskole- eller skoldagen, och
- visa fördjupad förmåga till ett individanpassat arbetssätt för barn och elever i behov av särskilt stöd.

För specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling ska också studenten

- visa förmåga att kritiskt granska och tillämpa metoder för att bedöma barns och elevers språk-, skriv- och läsutveckling eller matematikutveckling.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För speciallärarexamen ska studenten

- visa självkännetdom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om betydelsen av samarbete och samverkan med andra skolformer och yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För speciallärarexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng.

Övrigt

I examensbeviset ska det anges för vilken eller vilka verksamheter utbildningen är avsedd. Där ska också utbildningens specialisering anges.

För speciallärarexamen ska också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

Lokala bestämmelser vid Mälardalens universitet

Examen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 90 hp vari ingår verksamhetsförlagd del av utbildningen i form av fältstudier och ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 hp.

Därtill ställs krav på avlagd grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen, förskollärarexamen eller motsvarande äldre examen.

Särskilda krav för vissa specialiseringar

För specialisering mot språk-, skriv- och läsutveckling krävs att den tidigare avlagda examen omfattar ämnesstudier i svenska eller inom kunskapsområdet språk-, skriv- och läsutveckling. Om examen inte omfattar nämnda ämnesstudier, krävs i stället att studenten har kompletterat sin utbildning med motsvarande kunskaper.

För specialisering mot matematikutveckling krävs att den tidigare avlagda examen omfattar ämnesstudier i matematik eller inom kunskapsområdet matematikutveckling. Om examen inte omfattar nämnda ämnesstudier, krävs i stället att studenten har kompletterat sin utbildning med motsvarande kunskaper.

Student som fullgjort kursfordringar enligt speciallärarprogrammets utbildningsplan eller motsvarande uppfyller examenskraven.

---

¹ Examensbeskrivningen innehåller begreppet utvecklingsstörning som numera betraktas som förlegat. Då aktuella förordningar fortfarande innehåller detta begrepp, och text i examensbeskrivningen bygger på förordningstext, används begreppet trots att det anses förlegat i modernt språkbruk.

²[...] 2. Bestämmelserna i den äldre lydelsen ska tillämpas i fråga om speciallärarexamen och specialpedagogexamen som utfärdas före den 3 juli 2018, om den utbildning som examensbeviset omfattar har slutförts i sin helhet dessförinnan. Detta gäller till och med utgången av juni 2025.

3. Den som före den 3 juli 2018 har påbörjat en utbildning för att få en speciallärarexamen eller specialpedagogexamen enligt bestämmelserna i den äldre lydelsen, och den som dessförinnan har antagits till en sådan utbildning men fått anstånd till tid därefter med att påbörja utbildningen, har rätt att slutföra sin utbildning för att få en speciallärarexamen eller specialpedagogexamen enligt bestämmelserna i den äldre lydelsen, dock längst till och med utgången av juni 2025. (SFS 2017:1111)